

НЕШТО

ШТО

ТЕ

ПЛАШИ

Мелина Маркета
**СПАСАВАЊЕ
ФРАНЧЕСКЕ**

Креативни центар

Егиција
ТРАНЗИТ
књига 8

Мелина Маркета
Спасавање Франческе

Наслов оригинала
Melina Marchetta **Saving Francesca**

Copyright © Melina Marchetta, 2003
First published in Australia
by Penguin Books Australia Ltd., 2003
The moral right of the author has been asserted
За издање на српском језику © Креативни центар, 2010

Уредник
Анђелка Ружић

Лектор
Мирјана Делић

Графичко обликовање
Оливера Батајић Сретеновић

Дискове и ѱоруке нацртао
Душан Павлић

Припрема за штампу
Татјана Ваљаревић

Издаје
Креативни центар
Градиштанска 8, Београд
тел.: 011 / 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
www.kreativnicentar.rs
e-mail: info@kreativnicentar.rs

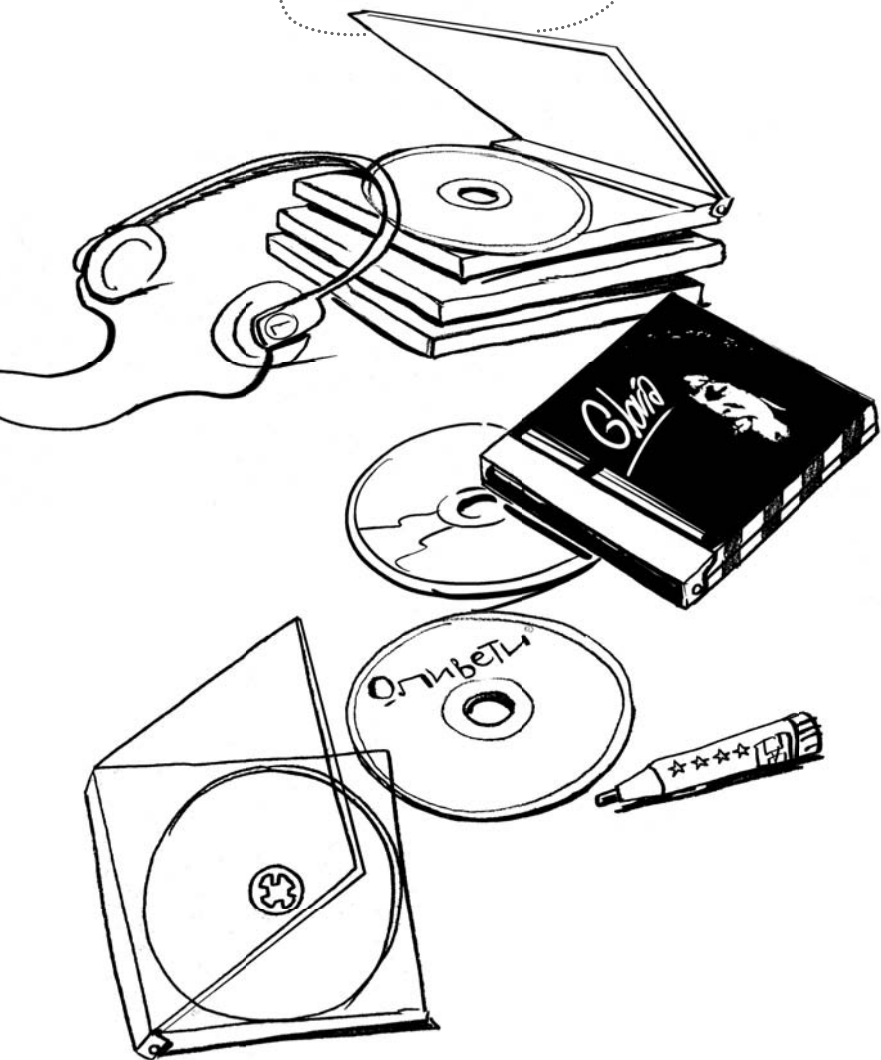
За издавача
Љиљана Маринковић

Штампа
артпринт

Тираж
3.000

ISBN 978-86-7781-777-0

Мелина Маркета
СПАСАВАЊЕ ФРАНЧЕСКЕ

Едиција ТРАНЗИТ

Млаго створење које данас чита књију носи ту књију са собом у будућности – она ја обликује, учице на њеја, оно учи из ње, јамаји је, чува је у себи. То је нешто што се дешава само књијама за младе – и збој штоја су оне толико важне. Мојло би се чак рећи – важније од књија за одрасле.

Соња Хартнет, аустралијска списатељица и добитница награде Асфрид Линдјен за 2008. годину

Едиција ТРАНЗИТ

Спасавање Франческе

Мелина Маркета

Са енглеској превела
Мирјана Попов-Слијепчевић

Креативни центар

Мама, *ша̄ша*, Мариза, Данијела – хвала вам за доживљаје који су ми *п*ослужили као инс*п*ирација за шалу с Главном железничком с*п*аницом. Мојој мами, Крис*п*ини Алесич, Барбари Баркли, Маркусу Берне*п*у, Мишел Па*п*ејн, Ен*п*онију Да*п*ласу, Фили*п*и Гибсон, Лори Харис, Дејмијану Ха*п*ону, *Цене*п** Хил, Софији Хил, *Ценеви*в и Оливији Хил (за куцање маминих бележака), Ане*п* Хјуз, бра*п*у Ерику Хајду, Дејвиду Мак*п*ивиану, Марку Ро*п*олу, Бренди Хокин, Ајрону Таран*п*у (и Вејду), Максиму Јан*п*еру, Тобију Јан*п*еру, Френсис Вијербум, Кеј*п* Вугс и Џули Во*п*с. Хвала вам за саве*п*е, за *десе*п** с*п*рана корисних бележака, за *п*о*п*хра*п*ивање мо*п* е*п*а, за *п*о ш*п*о с*п*е ме надахнули со*п*с*п*ивеном *п*розом и *п*оезијом и указали на разлику између ра*п*е и *п*реде ка*п* је у *п*и*п*ању скеј*п*борг. Захваљујем *п*акође Бе*п* Ја*п*, Терези Креа и А*п*нис Ниувенхузен ш*п*о су ми *п*ружиле *п*рилику да у *п*оследњих *десе*п** *п*одина с*п*ворим делове Франческино*п* лика налазећи инс*п*ирацију у њиховим књижевним делима.

*За Луку и момке из Колеџа
катедрале Свете Марије ...
као и за џамошње девојке...*

ПОГЛАВЉЕ 1

Моја мајка јутрос није устала из кревета.

То значи да нисам морала да слушам једну од њених свакодневних мотивационих жвака, које обично почињу пуштањем одабране песме сваког јутра у петнаест до седам. Најчешће је то неко ретро срање из седамдесетих и осамдесетих, од *I will survive* до женске која се зове Кејт Буш и пева *Don't give up*. Кад поставим питање избора музике, она каже да то ради насумице, иако знам да је то прикривена метода смишљена с циљем да ме подстакне на то да будем иста као она.

Али јутрос нема песме. Нема савета о томе како да се спријатељим са одважним и занимљивим ликовима. Нема плана од дванаест тачака како да се на најбољи начин истакнем у непријатељској средини. Нема охрабрујућих порука закачених за огледало у којима од мене тражи да сваког дана урадим баш оно што ме плаши.

Само тишина.

Први пут од почетка године крећем у школу и једини ми је циљ да издржим до три и петнаест.

Школа се зове *Свеџи Себасџијан* и налази се у центру града. То је претежно мушка гимназија, која је – први пут откако постоји – отворила врата за девојке у једанаестом разреду. У *Свеџој Сџе-*

ли, мојој старој школи, постоји само десет разреда и већина мојих другарица сада иде у Пијеву вишу гимназију, али моја мајка то није хтела да допусти јер, како каже, девојчице одатле излазе са ограниченим могућностима, а она мене није одгајала да бих имала ограничења. Да познајете моју мајку, осетили бисте иронију у томе, будући да је она главни ограничавајући фактор у мом животу. Мој брат Лука похађа пети разред у *Себасџијану*, па је моја мајка сматрала да ће то за све нас, дугорочно гледано, бити добро решење, а тата се слаже с тим, пошто се у мојој породици нико никада није претварао да мама не доноси све одлуке.

Има нас тридесет девојака у *Себасџијану* и ја заиста не желим да се понашам пубертетлијски, али морам да вам кажем да мрзим живот који, по мајчином мишљењу, заправо и немам.

То изгледа овако. Девојкама једноставно није место у *Свејом Себасџијану*. Нама је место у школама саграђеним специјално за нас или у мешовитим школама. *Свеји Себасџијан* се фолира да је мешовит јер нам је дао одвојен WC. Све остало је мушко и знам шта мислиш о томе ако си девојка. Живот из снова, зар не? Седамсто педесет момака и тридесет девојака! Али, у стварности, то је као да живиш у акваријуму или да не постојиш. Осим тога, мораш да стекнеш потпуно нове пријатеље након што си четири године живела у удобном малом склоништу. У *Сџели* би отишла у школу, знала би тачно улогу и састав своје групе, а дан би био спој свега онога што ти причињава задовољство.

Моја мајка то назива линијом мањег отпора, али ма како се то звало, страшно ми недостаје.

Овде, у *Себасџијану*, после полугодиштаведеног заједно девојке нису учиниле никакав помак у оснивању сестринства. Ја заправо и немам пријатељице осим бивших ученица *Сџеле* с којима стално блејим, а с којима готово да нисам проговорила ни реч у претходне четири године. Цастин Калински је, на пример, дошла у *Сџелу* у осмом разреду и изгледа да тамо никада није стекла пријатеље. Она свира хармонику. Ту је и Шивон Саливен, која нас користи као успутну станицу док је неко од момака не позове да изађу. У седмом разреду Шивон и ја смо неко време биле најоткаченије у нашем друштву и једине смо галопирале по игралишту као коњи, док су остале девојке из *Сџеле* седеле у полукругу као дамице. Највећи део слободног времена проводиле смо у својим собама смишљајући плесне покрете на Кајлине песме и потом их изводећи на игралишту, док неко није рекао да то радимо како бисмо се правиле важне. Моја екипа ме је, хвала богу, пронашла одмах после тога и ја заиста више никада нисам проговорила са Шивон Саливен. Пријатељице су ми стално говориле како желе да ме спасу од Шивон и била сам пресрећна што сам спасена, јер је то значило да ме људи више неће тапкати по рамену и говорити ми како грешим.

Тара Финки такође блеји с нама. Она је у *Сџели* била дежурна лујка, пуна феминистичке, комунистичке и сваке друге реторике, и ако сам ишта схватила у вези с њом, то је да момци у *Себасџи-*

јану не воле да им се паметује. Нарочито ако то чине девојке. Они би заправо били веома срећни кад ми не бисмо уопште отварале уста. Тару су већ прозвали лезбијком, јер се момци у *Себасџијану* тако обрачунавају са свим девојкама које имају своје мишљење, а будући да су у школи само четири девојке из *Сџеле*, претпостављам да тако називају и нас остале. Могла бих да будем политички коректна и кажем како нема ничег лошег у томе да вас називају лезбијком, али све се своди на то да сте етикетирани као нешто што нисте. Тара Финки мисли да ће у школи моћи да оснује женски покрет, али девојке беже на километар чим је виде како долази.

Девојке из *Свеште Перџеџуе*, друге школе од седмог до десетог разреда, најбројније су међу ученицама. Оне не желе да се петљају с Таром и њеним покретом, јер су их мајке научиле да не таласају превише, што је, по мом мишљењу, најбољи савет који неко може да добије. Моја мајка је друга прича. Она предаје комуникације на Технолошком факултету у Сиднеју и њени студенти мисле да је максимално кул. Али они не морају да подносе њене испаде или њену неспособност да се уздржи и не реагује. Ако се не посвађа с типом који је у банци упао преко реда, онда преслишава неког службеника из комуналног зато што је нељубазан преко телефона. Она се толико пута жалила на особље у нашем локалном супермаркету због лоше услуге да сам сасвим сигурна у то како они на вратима имају фотографије моје породице с наредбом да нас никад више не пусте унутра.

Сваког дана кад се вратим кући из *Свештої Себасџијана* мајка ме пита да ли сам предузела нешто по питању WC-а, избора предмета и женских спортова. Или пак да ли сам стекла нове пријатеље и постоји ли тамо неки момак за ког сам заинтересована. И ја сваког поподнева промрмљам *не*, а она ме погледа с великим разочарањем и каже: „Френки, шта се догодило са оном малом девојчицом која је на матурској вечери после шестог разреда певала *Dancing Queen?*“ Нисам баш сигурна какве везе има певање *Абиної* хита у белом оделу и чизмицама са еманципацијом девојака у *Свештом Себасџијану*, али моја мајка то некако повезује.

Дакле, долазим кући, спремна да опет промрмљам своје *не*, спремна на значајан поглед, придики, неочекиване аналогije и разочарање.

Али она је још у кревету.

Лука и ја чекамо тату пред улазним вратима, јер моја мајка никад не остаје у кревету, чак и ако има температуру преко четрдесет. Али данас Мија коју сви познајемо нестаје и постаје неко ко нема шта да каже.

Неко ко је помало као ја.

УРАДИ

СВАКОГ

ДАНА

Франческа је кренула у *Сан Себасијан*, мушку гимназију у коју су се први пут уписале девојке. Сви се заправо само фолирају да је то мешовита школа – једино што је женско у њој јесте женски WC. Све остало припада момцима, а њих је седамсто педесет! Знам шта мислиш ако си девојка. Живот из снова, зар не? Али у стварности то је као да живиш у акваријуму и Франчески недостају старе пријатељице. Што је још горе, код куће је тотални распад, и то баш сада кад се заљубила и кад јој је подршка најпотребнија. Мајка се разболела, отац се не сналази у новој улози, а млађи брат Лука страшно пати.

ISBN 978-86-7781-777-0

9 788677 817770